

пога реда, да је релативна већина а priori имала две трећине, а друге странке имале су да деле остатак.

Слична је ситуација и у већим градовима у Словенији. Господин Госар је казао, да је овај предлог замисљен у првом реду са партијског гледишта, пошто ће на тај начин демократска странка у Словенији имати већину началника. (Приговарање са свију страна.) У Штују има већину социјалдемократска странка. (Приговарање.)

Ја мислим, да се из овога може да види, да баш закон иде у корист градовима, а не на штету, како је на пример случај у Љубљани са демократском странком, која ће код будућих избора добити надполовичну већину, а не само релативну већину мандата. Ја видим, да у свима градовима ствар не иде, а нарочито у Љубљани, где је сада началник социјалдемократа, који има само пет гласова а нема већине за собом. Он не може да ради и сада су настале кризе и незна се ко ће гласати за буџет општине. Из овога ће само настати сметње и доћи ће до економских неприлика. Ја се, господе, позивам на пропорцију, која је била у Србији и ви видите, да су исте прилике наступиле сада и у Словенији. Закон какав је био у Србији, — то је у члану 154., чини се, да је ишао мало предалеко у томе, да се даје релативна већина а priori, али овако како је господин Корун предложио у Одсеку, да се даје странци са релативном већином најмање 50%, за право један мандат мање, а да други деле део по пропорцији, мислим, да је пуно праведније. Према томе у интересу способности општинскога одбора за рад, без обзира на то, која ће странка доћи, већина мисли, да треба да се усвоји предлог Одсека.

Господе, то је ствар политичке тактике, коју могу ове опозиционалне тако зване аутономистичке странке сутра укинути. Господе, то вам је слободно. Јер ви можете се сутра, када буду избори у Марибору или Љубљани извршени, коалирати и на тај начин можете а priori оној странци

узети успех, који би могла имати на темељу овога система. Ја мислим, да у опште ниједна странка из једног система не може трајно извући добити, него је то случајно, и са политичких разлога могу се сузбити такве идеје. Али иза овога предлога је жеља, да се у овим градовима може радити и да се тамо не врше велики политички говори о световним стварима, о аутономизму и против њега, него да се збиља расправљају права економска питања, која интересују аутономију. Ради тога ја предлажем, да се прими предлог одсека.

Стјепан Барић: Молим за реч.

Потпредседник др. **Светислав Поповић:** Господине посланиче, дискусија је закључена, и не можете говорити.

Гласаћемо о предлогу секције. Господа, која су за тај предлог нека изволе седети, а господа, која су противна нека изволе дићи руку. (Већина седи.) Проглашујем, да је предлог секције примљен.

Пошто је време прилично поодмакло, предлажем, да данашњу седницу закључимо, а идућу закажемо за прекосутра у среду 10. о. м. у 10 сати пре подне са овим дневним редом:

1. Продужење данашњег невршеног дневног реда, то јест ове тачке;
2. избор одбора, који је стављен на дневни ред;
3. Претрес извештаја V. одсека;
4. Претрес извештаја III. одсека о члану 6. уредбе о епидемијским лекарима;
5. Пријем у целости уредаба Министарства Народног Здравља и
6. Избор подбора за ревизију концесија Министарства Пољопривреде и Министарства Шума.

Прима ли се овај дневни ред? (Прима.) Тиме закључујем данашњу седницу, а идућу заказујем за прекосутра у 10 сати пре подне с означеним дневним редом.

(Седница је закључена у 18.45 часова.)

VII. СЕДНИЦА

ЗАКОНОДАВНОГ ОДБОРА

НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

КРАЉЕВИНЕ

СРБА, ХРВАТА И СЛОВЕНАЦА

држана 9. новембра 1921. године у Београду.

Председавао Председник **Миша Трифуновић.**

Секретар **Јосип Дрофеник.**

Присутни референти Министарства **Богдан Ферлиц,** **Александар Јовановић** и др. **Андреја Штампар.**

(Почетак у 10 часова и 30 минута.)

Председник **Миша Трифуновић:** Отварам VII. седницу Законодавног Одбора. Молим, изволите чути записник прошле седнице.

Секретар **Јосип Дрофеник** чита записник VI. седнице Законодавног Одбора.

Председник **Миша Трифуновић:** Има ли примедба на овај протокол? (Нема.) Примедба нема, протокол се прима. Пре него пређемо на дневни ред, молим господу из IV. Одсека, да се састану и конституицу, пошто је досадашњи Председник, г. **Марковић,** дао оставку.

Прелази се на дневни ред. Дошли смо до § 35. Уредбе о Словенији. Молим господу, имају ли којем од параграфа, од 35. па до краја, какве примедбе?

Јосип Дрофеник: Ја имам код § 41. Задњи став нека гласи: »Прав тако је постопати, ако се извољенец без законито оправиченога разлога

брани спрејети изволитев в одбор али старешинство», Тамо се каже само »изволитев«; нека се јасно каже: »Изволитев в одбор али старешинство«. Ко неће да прими одговорност, нека се не да бирати.

Председник Миша Трифуновић: Има реч г. известилац.

Известилац др. Светислав Поповић: Предлог г. Дрофеника је редакционалне природе, јер објашњава детаљније оно, што је речено у предлогу секције. Стога прима тај предлог.

Председник Миша Трифуновић: Пошто г. известилац прима тај предлог, питам, прима ли се § 41. према овом предлогу? (Прима се.) Имате ли даље коју примедбу?

Јосип Дрофеник: Имам код § 46. По § 46. Ту се мора доставити цензус: В старешинство смеје бити извољени само они обични одборници, ки плаћају најмањ 30 динара директног давка. Оправичено је, да се то достави, кер мора имети тисти, ки управља обичинско иметје, туди завест одговорности; та завест бо на мочнејша, че бо дотичник туди вец приспевал в обичинско благајно потом обичинских доклад. Зато просим, да се та предлог спрејме али на наредба врне в секцију.

Председник Миша Трифуновић: Има реч господин др. Дулибић.

Др. Анте Дулибић: Ја се противим томе, јер то значи ићи натраг уместо унапред. Порез не може одлучивати данас, јер и господин Дрофеник зна, да данас и сваки радник плаћа порезу у виду пореза на потрошњу и зато сам ја противан томе.

Известилац др. Светислав Поповић: Ја не могу мериторно примити предлог господина Дрофеника. Држим, да предлог заслужује, да се на њега обрати пажња и да треба да се испита предлог, који је господин Дрофеник поднео. Исходите господина посланика је у томе, да општинска управа треба да буде заснована на принципу заступања интереса народних и господин посланик би желео, да може у старешинство општине доћи и бити изабран за жупана само онај општински одборник, који је материјално, имовно заинтересован у управи дотичне општине. Ја мислим, да господин Дулибић нема права ако држи, да се тај принцип коси са основним принципима, на којима почивају наши изборни редови. Не бих могао сложити се са господином Дрофеником у томе, да се таква мера предузме за све општине. Господин Дулибић има право, кад каже, да има општина, у којима су посредни општински порези тако високи и виши од непосредних општинских пореза и да је сувишно поставити услове, да дотично лице, које треба да буде бирано у старешинство или за жупана, да треба плаћати и извесни државни порез према коме се плаћа директан општински прирез. За градске општине то не вреди, јер су оне толико оптерећене посредним порезима, да би могли одобрити тај предлог. Међутим што се тиче сеоских општина, држим, да овај предлог господина Дрофеника није довољно зрео. Цензус од 30 динара, који предлаже господин Дрофеник, је по мом мишљењу претерано висок. У селима има врло мало људи, који плаћају 30 динара непосредне порезе од кога се прописује општински прирез. И због тога не бих могао пристати на општински цензус с обзиром на ноторно ниску земљарину и кућа-

рину, која се плаћа по целој земљи. Али примам овај део предлога господина посланика Дрофеника, да се ова ствар врати секцији.

Јован Ђоновић: Ја мислим, да о овој ствари не може бити дискусије. Наш Устав је тачно и јасно казао, да за активно и пасивно бирачко право не постоји никакав цензус. Може бити народних посланика, који не плаћају никакав порез, а не може бити кметова, ако не плаћају никакав порез! То је апсурдно и ми о таквом предлогу не можемо дискутовати. Ја се не слажем ни са тим, да се овај предлог врати секцији, јер ће он опет доћи овде. Ми после Устава никаквог цензуса не можемо и нећемо да установљавамо, јер је смисао уставне одредбе и дух Устава, да се свакоме грађанину, који наврши 21 годину, да бирачко право и пасивно и активно и то неограничено нискавим цензусом.

Др. Јанко Шимрак: Ја се придружујем речима господина Ђоновића и додао бих, да ми предлог господина Дрофеника изгледа смешан, јер он значи враћање на некадање борбе између патриција и плебејаца и мени је жао да некадањи патриције заступају тобожње плебејце.

Известилац др. Светислав Поповић: Господин Ђоновић тврди, да је и помисао на ово што предлаже господин Дрофеник противустанва. Међутим, то не стоји. Овде се не ради о томе, да ли ће за општину бити уведен општи изборни ред. Пре свега питање није решено у Уставу онако као што то представља господин Ђоновић, али је мишљење целог друштва на и моје, да изборни ред за општине мора бити општи и једнак. Не расправља се о томе у предлогу господина Дрофеника, него тај предлог иде за једном другом ствари а та је: да за жупана и старешину у општини може бити изабрано само оно лице, које има извесне квалификације (**Јован Ђоновић:** А тај је порез!)

Ја не знам како ви не можете да видите основну разлику између Народне Скупштине и једног општинског одбора, односно између функција Председника Народне Скупштине и функција једног жупана. Народна Скупштина је једно политичко тело, а општински заступник или жупан то је један административни орган. (Гласови: По нашем Уставу Министар може да не плаћа никакав порез.) Може зато што Министар одговара политички а не административно и сасвим је погрешно не допустити да се општина, која је једна административна јединица, организује према оним принципима, на којима почивају административне јединице. Општина није једина административна јединица. Сем ње имате и других административних јединица у земљи. И имате изборне редове и пре Устава и после Устава, где вршење извесних административних функција зависн од тога колико је човек ангажован на успеху дотичне административне јединице. Ја тиме нисам казао, да се слажем са предлогом господина Дрофеника. (**Јован Ђоновић:** Па тако, брате, реци!); него сам само казао: да предлог господина Дрофеника заслужује да се испита и да ће Одбор најбоље учинити ако ову ствар врати секцији, па ће господина посланици, која држе, да овај предлог господина Дрофеника треба одбацити, учинити то још у секцији, а који су мишљења, да он треба да претрпн само извесне измене, настојаће још у секцији, да се те измене поведу.

С ових разлога ја остајем при томе, да се предлог господина Дрофеника врати секцији.

Јосип Дрофеник: Чудно се ми зди, да се то израшање решује тако парцеларно. Чез три дни бо мо ребити расправљали о закону за Хрватску, Далмацију и тако даље. То готово ни добро. Просим, да се та ствар ври одсеку, кер ни волилни ред за народно скупшчино в нобени звези з волиним редом за обцине. Скупшчино је политична ствар, обчина па господарскога значаја. Морално је оправичено, да има тисти, ки управља обциноско господарство, туди интерес на добрем господарству. Просим, да спрејмете предложено стилизацију али па вриете секцији в проучавање.

Председник Миша Трифуновић: Г. посланик Дрофеник предлаже, да се ова ствар врати секцији и то прима господин известилац у име секције. Ја ћу тај предлог ставити на гласање. Господо која су за то, да се ова ствар врати у секцију, како господин известилац прима, нека изволе седети, а господа која су против нека изволе устати. (Мањина устаје.) Мањина је устала. Према томе ствар ће се вратити у секцију. Изводите чути даље. Примедаба нема више.

Јосип Дрофеник: Ја бих желео једну допуну код члана 60.

Седаљи § 60. нај бо § 61. Кот § 60. па предлагам: »Нове волитве на подлати тега волилнога реда нај се изврше в кметских обцинах по претеку законитега рока, разен ће со били обциноски одбори попрет из других разлогов распушчиени«.

Известилац др. **Светислав Поповић:** Предлог господина посланика Дрофеника иде за тим, колико ја могу да схватим, да се не треба због тога, што су вршене извесне коректуре на досадашњем изборном реду, распуштати општинска заступништва у Словенији и да не треба расписати нове изборе. Мени изгледа да је то разлог због кога је господин посланик поднео предлог, али изгледа да се његова редакција не покрива са мотивима, који су господина посланика руководили, јер по свој редакцији коју предлаже господин посланик било би немогуће провести нове изборе све док, док не протекне овај законски период, док не протекне рок од три године, да се не би могли вршити избори на подлози овог изборног реда. То би било нетачно још из других разлога. (Гласови: Да се врати секцији!) Ја се слажем с тим, да се врати у секцију, јер у овој ствари има много доброга.

Председник Миша Трифуновић: Има реч господин Дулибић.

Др. **Анте Дулибић:** Ја сам већ истакао у овом Законодавном Одбору, да Далмација сво има три године од како смо уједињени, а и четири године пре тога нема својих општинских заступништва, него да су само прости комесари. Због тога је тамо настала велика равнодушност и престаје сваки осећај у опште где народ треба да одлучује, народ се у свиме стварима и питањима дезинтересује, која се тичу јавних послова. То је са једне стране, а с друге стране они, који су на власти, нису разумели да треба да има контакта између државе и народа. Тога контакта нема а тај контакт може се поставити само помоћу општинских управа, које су бирани од народа, јер сем тога што штетује народ то је и срамота за државну управу.

Господин Министар Унутрашњих Дела казао је у Законодавном Одбору, да се избори нису могли спровести у Далмацији, што је један део

Далмације био под окупацијом. Ти разлози нису тако основани. Даље, господин Министар Унутрашњих Дела рекао је такође, да предстоји нов закон за целу државу и да ће се по томе новоме закону спровести избори и у Далмацији. Поред свега тога обећања господина Министра Унутрашњих Дела, ми видимо да данас расправљамо о једном изборном закону за Словенију, а док ће кроз који дан расправа изборног закона за Хрватску и Славонију. Према томе, значи да је потребно нешто радити, да општинска заступства не висе у зраку. Пошто дакле имамо у Законодавном Одбору претрес два закона такве природе: један закон изборни за Словенију, а други за Хрватску и Славонију, ред је да се та ствар проучи. Ја бих ставио овај конкретан предлог у смислу, да се овај закон, који данас расправљамо за Словенију протегне и на Далмацију и да се мој предлог упути одсеку, који ће видети, да ли је боље, да се за Далмацију протегне овај закон, који вреди за Словенију или онај други закон, који вреди за Хрватску и Славонију.

Известилац др. **Светислав Поповић:** Ја се слажем са предлогом господина дра. Дулибића, само се не слажем потпуно са мотивима које је изнео. Слажем се потпуно са оним делом његовога предлога, где каже, да је политички немогуће да се проведу избори за Далмацију на основу једнога застарелога изборнога реда. У томе се слажем са господином Дулибићем, само се не слажем са његовим предлогом у томе што протествује, зашто нису до сада спроведени избори у Далмацији. Из престога разлога, господине Дулибићу, што није било правне подлоге, да се ти избори проведу. Правна подлога, која је постојала, антикварна је, а нове подлоге није било. Мењале су се разне владе на управи земље, а ни једна влада није створила нову подлогу изборнога реда за Далмацију, вероватно ради изузетнога положаја Далмације — гче него што је Далмацију напустио адмирал амерички. Тешко ми је примити меритум предлога господина Дулибића, да се за Далмацију прими изборни ред, који вреди за Хрватску и Славонију или други изборни ред, који вреди за Словенију из тога разлога, што не знамо, да ли Законодавни Одбор има уставно овлашћење, да се једна уредба, примљена за једну територију, може протегнути и на другу територију за коју није издана. То је питање, којим ће се позабавити секција и она ће испитати, да ли је предлог господина Дулибића проведљив и сам предлог примити.

Јосип Дрофеник: Предлагам резолуцију: Законодавни Одбор захтева од Владе, да најдаље в теку 6 месецев предложити скупшчинни предлог о обциноском реду за цело државо.

Унам, да бодо за то резолуцију гласовали сви посланци.

Др. **Славко Шећеров:** Ја бих хтео да констатујем у Законодавном Одбору, да општински избори нису извршени у Бачку и Бачкој од ослобођења и да се и тамо врше незгодне ствари по општине. Влада је била приморана у недостатку једнога закона, односно једне уредбе, да изврши нека наименовања општинских одбора, али та општинска поглаварства ни уколико не задовољавају тежње народа и свуда се осећа потреба да се општински избори изврше што пре. Ја бих онда молио Законодавни Одбор, ако би усвојио предлог господина Дулибића, да се ова уредба о општин-

ским изборима прошири на Далмацију, али да се узме у обзир и њено проширење и на Војводину са неким изменама, које су потребне због тамошњих прилика.

Председник Миша Трифуновић: Ову ствар ми ћемо сада да закључимо. Мени се чини, да та ствар што нису извршени општински избори у Далмацији, у Банату, у Хрватској и Славонији, да је то ствар управне власти, владе и управе земље. Ми можемо изјавити само жељу. Ми не можемо ништа сами. Без владиног предлога или са дејством ми не бисмо могли сами ништа закључити.

Др. Славко Шећеров: Без сумње да не можемо то учинити без владиног садејства. Али, госпоно, постоји једна потреба земље и ми смо по Уставу обавезни да извршимо што пре општинске изборе. Ми смо по Уставу прогласили самоуправу општина, срезова итд. и зато не може се допустити да у општини владају наименована поглаварства и да у општинама управљају одборници, које је жупан и поджупан наименовао. Такво стање после проглашења Устава неиздржљиво је и несносно и задаћа је и Законодавног Одбора и Скупштине и свих посланика, да са тим несносним стањем потпуно раскину. Сад је питање, да ли ћемо у Законодавном Одбору једним амандманом ублажити то стање, догод Влада не поднесе један предлог, који би установио један закон за целу државу, и да тиме изазовемо Владу, да што пре поднесе законски предлог, који ће се распрострети на целу земљу, или да оставимо стање овакво, какво је? Мислим, да ово последње не смемо урадити.

Председник Миша Трифуновић: Све што ја могу то је само да се ствар у секцији покрене и да се саслуша Влада, али ми сами без предлога владиног да одредимо, да се изврше избори, мени се чини да ми то не можемо да на то нисмо овлашћени. Може Влада рећи: ја хоћу да се то одложи још за неко време. Ми не можемо без Владе рећи: сутра или за месец дана у Хрватској буду избори.

Што се тиче ових уредаба о Словенији са свима изменама и допунама извесних чланова, морају се оне вратити у секцију. Али и да се приме сви чланови, ствар се опет враћа секцији. У секцији се могу покренути све ове ствари и жеље, које смо овде чули, па ће онда још једанпут доћи овде у пленум.

Известилац др. Светислав Поповић: Господин Дрофеник сад ставља предлог за резолуцију. Ја не могу да примим тај предлог из разлога тог што држим да тај предлог не обухвата цео проблем, који треба решити. Не ради се само о изборима општинских одборника, него се ради о организацији велих општинских самоуправа и то је оно што је главно. Имамо читаве крајеве у земљи, где немамо још организованих општина. Узмимо Босну и Херцеговину, где уопште нема општинских организација и ја мислим, да би једна резолуција наша морала обухватити цео комплекс тих питања. С друге стране, држим да предлог господина Дрофеника не покљала се са самим стањем ствари. Постоји једна императивна нужност за Владу, да се без одлагања што пре технички поднесе закон о општинским самоуправама, и у вези са тим је и организација општинских самоуправних власти и избори општинских одбора. Ја држим, да се нико не би могао сложити са тим, да се овде да термин од 6 месеци за подношење тога пре-

длога. Ја мислим, да и сама Влада осећа ту потребу и да ће тај предлог поднети на решење. Једино у чему би се могао сложити — пошто је господин Дрофеник дао потицаја за ту ствар и пошто неки чланови овога пројекта враћају се Секцији — то је: да бисмо могли и предлог господина Дрофеника упутити Секцији, па да из Секције добијемо ону форму, са којом бисмо се могли сложити.

Председник Миша Трифуновић: Прелазимо на другу тачку дневног реда: Извештај V. Секције о уредбама Министарства Пољопривреде и Воде. То су уредбе под бр. 4, 5, 10, 11 и 20 списка уредаба, и оне су штампане у »Службеним Новинама«. На реду је прво уредба под бр. 4 списка. Молим господина известивоца, да је прочита.

Известилац др. Славко Шећеров: Одсек је решио, да предложи Одбору измену чл. IV. у уредби под бр. 4 списка, а то је уредба о контроли семена културних биљака при увозу и унутрашњем промету. Измена, која се предлаже у чл. IV., гласи овако (чита):

»Све радње око контроле семена врше: пољопривредна огледна и контролна станица у Топчидеру, постаја за истраживање семена у Загребу и Државни Кметичко Кемички Завод у Љубљани и Марибору.

Територијалну надлежност ових установа одређује Министар Пољопривреде и Воде, а према указаној потреби може и у другим местима оснивати овакве исте и сличне станице и заводе за контролу семена или отворати њихове филијале при царинарницама«.

Председник Миша Трифуновић: Чули сте господо, измену у члану IV., коју предлаже Секција. Стављам на гласање: прима ли Законодавни Одбор ту измену? (Прима.) Објављујем, да је примљено. Изволите чути даље.

Известилац др. Славко Шећеров: Чл. 6. и 7. остају неизмењени.

Сад бих могао да прочитам члан по члан у дефинитивној редакцији, ради коначног пријема.

Председник Миша Трифуновић: Пошто је ова ствар већ једанпут била на претресу пред Одбором, ми бисмо је могли сада дефинитивно изгласати. Стога вас молим, да изволите чути дефинитивну редакцију члана по члана.

Известилац др. Славко Шећеров (чита):

»Закон о контроли семена културних биљака при увозу и унутрашњем промету«. (Гласови: Није потребно читати! Ми смо то већ чули.)

Председник Миша Трифуновић: Онда, госпоно, можемо прећи одмах на поименично дефинитивно гласање. Пре по што приступимо гласању, дајем 5 минута одмора, док дођу господа чланови Законодавног Одбора.

(Настаје одмор. — После одмора.)

Председник Миша Трифуновић: Госпоно, да наставимо седницу. Настаје поименично гласање за ову уредбу. Молим господина секретара, да изврши прозивку.

Секретар др. Љуба Поповић: прозива чланове Законодавног Одбора да гласају, и они су гласали овако:

Милосав Рајчевић »за«, др. Анте Дулибић »против«, др. Јанко Шимрак »против«, др. Светислав Поповић »за«, Јован Маговчевић »за«, Ми-

лорад Вујичић »за«, Јован Ђоновић »против«, Веља Вукичевић »за«, др. Љуба Поповић »за«, Фехим Курбеговић »за«, др. Славко Шећеров »за«, др. Жарко Миладиновић »за«, Иво Ловричевић »против«, Дервин Омеровић »за«, Миша Трифуновић »за«, Јосип Дрофеник »за«.

Председник **Миша Трифуновић**: Господо, резултат гласања је овај: 12 »за«, а 4 »против«. Према томе, ова уредба V. секције под бр. списка 4 и дефинитивно је примљена.

Изволите чути, господо, уредбу под бројем списка 5.

Известилац др. **Славко Шећеров**: У овој уредби списка број 5., секција предлаже ове најважније допуне и измене. (Чита): »Да се осим постојећих одељења установљава и педолошко одељење за испитивање физичко-хемијске и биолошке особине земље, даље биоклиматско одељење за испитивање воденог талога и осталих атмосферских утицаја на културне биљке, биохемијско одељење за проучавање асимилације материје и земље и за организацију рада о свима врстама ђубрета. Досадашње пољопривредно-хемијско одељење и пољопривредно-ботаничко одељење се организују у агроботаничко одељење и одељење за селекцију биљака«.

Друге измене су више формалне нарави, па би се као предлог одсека имао правилник оснажити као закон о пољопривредним огледним и контролним станицама како излази из прилога под а).

Председник **Миша Трифуновић**: Молим, прима ли Одбор и ову уредбу под број 5.?

Јован Ђоновић: Тражим једно обавештење.

Председник **Миша Трифуновић**: Има реч господин Јован Ђоновић.

Јован Ђоновић: Ја молим, да ми се даде обавештење, да ли ће то стварање многобројних одељења повући за собом последицу стварања једне масе чиновништва? Да ли ће и ове установе да се бирократизују, као што то обично бива? Ако је реч о потребама оваквога рада, то разумем и схватам да јесте, али знам, да једно одељење повуче за собом начелника, па инспектора, па још 10—20 чиновника, а цео се тај посао може лако свршити и у већ постојећим одељењима. Ја бих хтео, да не буде заблуде, да се зна тачно шта се хоће, јер сам ја један од оних, који су противни стварању многобројних одељења и наравно, многобројних чиновника.

Председник **Миша Трифуновић**: Молим, да надлежни референт по томе да изјаву у име господина Министра.

Референт Министарства **Богдан Ферлинц**: Ова подела на одељења указала се као потреба због тога, што пољопривреда данас тражи такову примену и више испитивања, а и више огледног рада. Педолошко одељење има да испитује физичко-хемијске и биолошке особине земље. Надаље биоклиматско одељење има да испитује водени талог и остале атмосферске утицаје на културне биљке. Ово је потребно нарочито ове године ради суше, јер се установило, да суша друкчије упливине на земљу и стога се мора предузети потребно да се то реализује. То сељак сам не може да испитује. За ово су потребни школовани стручни људи, који су се томе специјално посветили и који ће на томе стално радити.

Затим имате одељење за селекцију семена. До данас по закону о пољопривредним станицама није било могућности да створимо једну овакову установу. До сада су обављали тај посао велики поседи, али како се аграрном реформом укидају велики поседи, мора држава сама да установи нарочите станице, а како видите, нема законскога ослободца за то, осим ако се прими овај закон. Да је то потребно, видите само из овога, да се селекцијом семена може повисити принос земље за 20 до 30%.

Овде се приговара особљу. Особље се, господо, поставља увек само по конкурсима. За пољопривредне шефове одељења траже се и стручни радници поред праксе од најмање 5—10 година. Овим се хтело избећи, да се не увуку у пољопривредне станице људи, који нису стручни, а који ни својим радом нису показали да нешто вреде. Сва је организација узета по угледу на Чехе. Ческа је ове године више повисила буџет за ове станице за оглед, него што је за наставу повисила. Оне раде руку под руку са наставом. Настава настоји да вишим школским образовањем да стручну теоретску спрему, а станице имају да примене науку у пракси.

Известилац др. **Славко Шећеров**: Имам да учиним једну малу исправку. Овде се говори о одељењима, али су то стварно одсеци у чиновничкој хијерархији, а не одељења, јер видите после се говори о шефовима, а не говори се о начелницима одељења. Према томе ће на челу одељења бити шефови и стога би требало ово променити и метнути »Одсеци«.

Ја ћу прочитати и састав неколико одељења; тако рећемо у биоклиматском одељењу, постоји шеф, два асистента и лаборанти. Као што видите у Одељењу нема нарочитих још шефова одсека. Шефови имају ранг обичнога шефа одсека, а то је ранг инспектора. Према томе могли би да учинимо ову исправку и да на место речи: »Одељење«, ставимо свуда само реч »Одсек«. Тиме би онемогућили стварање и уважање нових чиновника у ове следне станице. Ја бих молио, да ову исправку примите.

Председник **Миша Трифуновић**: Има реч господин Ђоновић.

Јован Ђоновић: Ја морам да учиним примедбу. Држава није примила добар смисао финансијске политике. Држава је некада правила буџет према потребама државним, па су и чиновници постављани према финансијској моћи државе. Тај смисао финансијски сада је, међутим, изчезао. Сада се доносе закони, стварају надлежства и поставља маса чиновника, па онда предвиђа и ствара буџет тако, да су на тај начин издаци, који се данас чине, фантастично велики и дефицити буџетски износе данас око једну и по милијарду. Да се није пошло једном странпутицом у овоме правцу, ја се не бих бунуо противу овако предвиђених услова. Али када се добар смисао финансијске политике већ пореметно, ја онда нисам, не само за одељења, него нисам ни за одсеке. Ја, дакле, то не могу да примим.

Ја сам за то, да се на пољопривреду тропи много више, него што се тропи данас на многе друге установе. Само ја не бих хтео да се и та грана државне управе бирократизује, да се стварају начелници, помоћници, шефови одсека, асистенти, помоћно особље и послужитељи, па ма се

та оделења звала и одсеци, јер ће се и у њима створити маса чиновништва, а мало посла. Знам, да ће тако бити, јер када се буде правно буџет, изнеће се пред Народну Скупштину закон за који ће се казати, да смо га ми одобрили и тражиће се, да она одобри издатке за постављање једне масе непотребних чиновника. Зато ја не могу да примим овај предлог.

Ја сам зато, да у те одсеке раде поједини људи, који већ постоје као чиновници у другим оделењима и одсецима и то исто онако, као да су самостални.

Господо, треба водити рачуна о томе, да ми, доношењем оваквих закона и уредаба, не прилеђујемо Народну Скупштину да мора примити и увећане издатке; јер ми данас већ имамо војску чиновника и јако увећане издатке, те би сада требало гледати, да се тај број чиновника и ти огромни издаци смањују и земља спасе од летелих дугова и финансијских криза, а не да кризу повећавамо. Не дозволимо, да се још повећавају лични издаци за десетак или стотину милијона! Толико сам имао да речем и на то хтео да скренем пажњу Одбору.

Председник Миша Трифуновић: Има реч господин Вујичић.

Милорад Вујичић: Ја нећу да говорим о потреби установе ових оделења или одсека, а нећу због тога што мислим, да сада није место расправљивати оваквих питања. Кад ова питања добу на дневни ред, онда ћемо о томе говорити. Али сада хоћу да говорим само о поступку, о начину, на који се мисли ово спровести.

Ви знате, да смо ми добили један пројекат о Централној Управи и да је тамо речено, да ће се законом регулисати уређење свију Министарстава, па ће се тим законом предвидети и која су оделења за која Министарства потребна, а која нису. Међутим ако бисмо ово питање расправили сада овде и овај предлог усвојили, ми бисмо тиме само радили на парче, а то неће никако ваљати. Ако ми ово узаконимо и ако ово дакле постане закон, онда ово треба да уђе и у тај нови закон о Централној Управи. Дакле, господо, да ли су потребна та оделења или нису, ми то не треба сада да расправљамо, него то питање треба оставити да се реши онда, када се буде решавао закон о уређењу Централне Управе.

Председник Миша Трифуновић: Има реч господин извештач.

Извештач др. **Славко Шећеров:** Морам да учиним исправку на приговор господина Вујичића. Овде се не ради о уређењу министарства, јер ово што се предлаже није никакав саставни део министарства. Огледне станице су самосталне установе, које врше нарочите задатке о којима се говори у овоме закону. (**Милорад Вујичић:** То су оделења министарства.) Не, господине. Министарство Пољопривреде администрира, а ове станице врше послове, које не раде бирократи. Ја вас молим, да те појмове одвојите и да узмете у обзир, да ово није саставни део Министарства Пољопривреде, па према томе не може ни да уђе у закон о Централној Управи. Ово је самостална установа, која у једној пољопривредној земљи као што смо ми долази у установе од преке и велике важности. Наша пољопривреда и у Србији и у другим покрајинама јако је заостала, па је потребно кренути на-

пред и поставити је на рационалну и научну базу. То до сада није учињено. Ми смо до сада учинили многе омашке; ми смо пољопривредни факултет тек пред две године основали, а потребно је било за нашу пољопривредну земљу да се оснује још пре 10 и 20 година. Господо, потребно је, да ми, земљорадничка земља, учинимо нашу дужност према пољопривреди и ми ћемо то учинити само тако, ако овакве самосталне установе као ове пољопривредне станице, које ће научно потпомагати рационалну пољопривреду, уводимо у нашу земљу.

Председник Миша Трифуновић: Има реч господин Љуба Поповић.

Др. **Љуба Поповић:** Господо, ја се савршено слажем с мишљењем господина Поповића и ако је све тачно што каже господин Шећеров да ће од тих установа пољопривреда имати користи и да се нешто треба да учини у нашој земљи у том погледу. Ја, познавајући како се до сада ради с тим, знајући да је било много чиновника у тим надлештвима и да су те установе стваране мање више због чиновника и да се од тих надлештава имало много мање користи него што се замисљало, ја се зато слажем с мишљењем господина Поповића и мислим, да би ово питање требало одложити па га решавати кроз 3, 4 или 5 година, када наш буџет буде уравнотежен, па да тек онда, када будемо имали буџетске и финансијске могућности, то радимо а не сада. Зато ћу гласати против тога.

Председник Миша Трифуновић: Има реч господин Милорад Вујичић.

Милорад Вујичић: Мени је жао, што ме господин извештач или није хтео или није могао да разуме. Ја сам унапред казао, да нећу да говорим о потребама институције, која се овде предлаже. Као што сам рекао, за то сад није време, о томе ћемо говорити када то дође на дневни ред. Ја сам тада рекао, да ћу говорити само о поступку на који се хоће то да спроведе. Ја сматрам, да нема смисла да на парче доносе поједине установе, него да треба оставити то за законе, који ће да регулишу устројство дотичног Министарства. Ако буде потребно онда ће се то оделење и установити, а ако не буде потребно онда се и неће установити.

Ја сам читао пре неки дан у новинама, да Министарство Унутрашњих Дела установљава нека нова оделења у Министарству Унутрашњих Дела. Чим се установљава неко ново оделење, то оделење мора имати и своје шефове и своје чиновнике и свој персонал, а то су све, господо, изливни трошкови. Сем тога то је противно и самом Уставу, како се ја сећам. Јер од како је Устав донешен не могу бити доношена ни једна уредба, ни један пропис, који је ван пута, који је Устав прописао. Зато сам ја против овога.

Председник Миша Трифуновић: Има реч др. Жарко Миладиновић.

Др. **Жарко Миладиновић:** Ја бих пре него што будем говорио упитао господина референта, шта је до сада рађено у оквиру те уредбе, шта је до сада урађено, је ли та уредба примењивана, постоје ли те станице? (Извештач др. **Славко Шећеров:** Да, те станице постоје и оне раде.)

Господо, ја не могу да се сложим са овом господом, која кажу да не би требало сада расправљати питање о томе, је ли овакав одсек, или како хоћемо да га назовемо, потребан или није. Излишно је доказивати, да је наша држава земљо-

радничка, да је то управо базис и основа нашег напретка и нашег рада и да управо ту налазимо главни извор за наше приходе односно и за државне приходе. Ми нисмо ни индустријска ни трговачка држава него у главном земљорадничка. Према томе то је један јак разлог, ја мислим, који доказује, да су овакве станице, овакви одсеци потребни, те мислим, да не би требало много аргументирати и да је ово довољно што сам казао, да су нам овакви одсеци потребни.

Са финансијског гледишта, разуме се, и ја имам много скрупула, и ја спадам међу оне, који се боје многих издатака и постављања многих чиновника. То стоји. Но и поред свега тога што није било оваквих одсека и што се није толико издавало на пољопривреду, ми видимо, да имамо много издатака, а то значи, да су поједина Министарства препуна и да би требало тражити, да се један део тих чиновника отпусти. То је једно друго питање и о томе се може расправљати онда, кад се буде говорило о уређењу и устројству појединих Министарстава. Ту може бити на дневном реду колико је потребно чиновника за извесне одсеке и одељења. Неће бити речи о томе, да касирамо, можда, читава одељења него је главно, да у одељењима не буде препуно чиновника, да не буде чиновника, који само седе и дангубе, не раде ништа а вуку велике плате. Према томе ја држим, кад се овако резонује о овој ствари, да се може и овај одсек примити у толико пре, што је преко потребан и што он већ и сада ради.

Друга је ствар колико треба чиновника. Ја бих био за то, да се установи колико може бити чиновника и да више не може бити него што је потребно, као што ће требати да се то удеси код осталих Министарстава, одељења, и одсека. Разуме се, било је Министара, који су стварали одељења и одсеке више ради чиновника, него што су то потребе изискивале. Када будемо о томе говорили, ту ћемо имати више да кажемо и треба да кажемо, те да се доведу издаци на чиновнике у нашим Министарствима у склад са нашим финансијским снагама. Разуме се, ствар ће бити и финансијског одбора, који буде решавао о буџету, а тако исто и Народне Скупштине, да гледа да доведе буџет у склад са нашим финансијским снагама, односно да воде рачуна о томе, како би дошли што пре до равнотеже буџетске. Та буџетска равнотежа не може се тако брзо постићи. И код великих држава види се како кубуре са буџетом и како не могу да дођу до буџетске равнотеже. Ово је, господо, последица дуготрајног рата и отуда су настале и постале абнормалне прилике и према томе морамо ми и да се боримо са незгодама у погледу буџета, а свакако морамо тежити, да што пре дођемо бар до смањивања издатака због ове незгоде, коју имамо услед неравнотеже у буџету.

Ја сам тога мишљења, да ми можемо примити овај одсек и да установимо број чиновника, а после можемо разговарати о осталим Министарствима.

Председник Миша Трифуновић: Има реч г. извештача.

Извештач др. **Славко Шећеров:** Господо, и ја сам против великог броја чиновника. Г. Вујичић навео је случај како је читао у новинама, да се у Министарству Унутрашњих Дела уводи ново одељење. Ја не знам, да ли је то тачно. Г. Вујичић могао би се обавестити у Министарству Унутраш-

њих Дела, али знам, да у појединим судовима, где постоји један судија, има 9 практиканата и 9 писара и знам, да је Председник неког Суда тражио, да му не треба даље слати чиновнике и да му је Министар Правде послао још два практиканта. Ја бих то само желео овде да констатујем, те да се види како се ради.

Милорад Вујичић: Ако хоћете ту констатацију, имате у Министарству Унутрашњих Дела 5—6 инспектора, у Министарству Правде има и више, имате их у свима Министарствима без да је то потребно. Ја не негирам ово што каже г. извештач, ја кажем да има, јер видим на шта циља.

Извештач др. **Славко Шећеров:** Господо, има чиновника, који су занета од јавне користи за производњу у земљи, а има непродуктивних чиновника. Господо, чиновници, које би овде увели као шефове одсека, вршиће научно испитивање, које ће помоћи развијање наше пољопривреде. Ти чиновници биће од велике користи и за државу и за народ и за пољопривреду. (**Јован Ђоновић:** Јест, али не морају бити шефови.) Кад у Министарству за Социјалну Политику имамо инспектора са основном школом, ја не знам зашто хемичарима са факултетском спремом не би дали могућности да дођу до ранга шефа. То бар није велики ранг и плата. Нека ме извини, г. Ђоновић али он који је био у Министарству Исхране, зна какав је тамо био кадар чиновнички. Ја хоћу само да констатујем, да има две врсте чиновника. Наша је дужност да те продуктивне чиновнике потпомажемо а ону бесплодну бирократију, која се увукла у централна надлежства, да укидамо и да против њих војујемо. Ја би вас молио, да према томе правите строге разлике између шефова одсека, које желимо да уведемо и између оних непродуктивних чиновника, који у канцеларијама седе и за месец не израде него два, три или десет аката.

Председник Миша Трифуновић: Приступимо решењу. Ставићу на гласање ову уредбу бр. 5. списка са изменама, како их је г. извештач прочитао и на којим изменама г. извештач инсистира да остану.

Др. Јанко Шимран: Ја стављам формалан предлог да се та ствар врати Одсеку, јер се не слажете у мишљењу. Нека се уваже сва мишљења, која су предложена с једне и друге стране. То је једна врло важна ствар и господин Шећеров не треба ни да је брани, јер је то једна добра уставова. Ја бих само хтео да видим како ће се то провести.

Председник Миша Трифуновић: Ова је уредба већ два пута била у Секцији, она је била на дефинитивној редакцији и понова је сада дошла овамо. Сада је морамо већ по пословнику дефинитивно да решимо.

Јован Ђоновић: Господин Шећеров рече од прилике овако, ако је тачно забележено: хоћемо да видимо ко је против пољопривреде, да видимо ко ће гласати против ове уредбе. На овакве неложалне изјаве ја не мислим да одговорим како би требало за то, што нећу, да на прет пријатним бесницу, и што држим, да је господину Шећерову та реч пролетела онако, а кад би било друкчије онда бисмо се друкчије и разговарали. Ми нисмо против пољопривреде нити против развића пољопривреде, то треба да се зна; него смо противу бирократизовања пољопривредних институција, као што смо против бирократизовања свих државних ин-

ституција, почев од највећих тела, па до последње општине.

Председник Миша Трифуновић: Приступити ћемо гласању. Ја ћу ставити на гласање предлог овакав, какав заступа Одсек односно његов извештај. Ко је за то, да се ова уредба бр. 5. списка прими са изменама, које је прочитао г. извештај, тај нека седи, а ко је против нека устане. (Устају деветорица.) Већина је против. Уредба није примљена с оваквим изменама г. извештаја. Господине извештајче, хоћемо ли да је враћамо поновно Секцији? (Извештај др. **Славко Шећеров:** Да је вратимо.) Сад долази самим тим једна колизија између мишљења пленума и дотичне Секције и вратићемо зато ту ствар поновно Секцији.

Изволите чути даље уредбу бр. 10. списка. (Др. **Ј. Шимрак:** Сад се видело ко је за пољопривреду, а ко против.)

Извештај др. **Славко Шећеров:** Уредба о устројству државних ергела вратила се одсеку да измени члан 5. ал. 2. у смислу, да држава не може принудити самоуправна тела, да оснивају привремене пастувске станице. Одсек се је на предлог Министарства Пољопривреде решио за следећу редакцију ал. 2. чл. 5.:

»Исто тако у циљу опасивања домаћих кобила и по тражењу срезова (котарева) односно општина Министарство Пољопривреде осниваће привремено пастувске станице (постаје), у које ће у сезони опасивања слати потребан број државних пастува из најближих пастувских станица (постаја) односно ергела. Трошкови за издржавање пастува у сезони опасивања пашиће на терет дотичних општина односно срезова. Место ових станица и број пастува за њих одређиваће Министарство Пољопривреде по предлогу управе ладлежне ергеле«.

Јосип Дрофеник: Ми то не можемо бацити на терет општина ни у ком случају него молим, да се исправи и гласи: »на терет срезова«.

Председник Миша Трифуновић: Стављам на гласање овако како је г. извештај прочитао са примедбом г. Дрофеника. Прима ли одбор овако, како је прочитао г. извештај са изменом г. Дрофеника? Ко је за то, да се прими, нека изволи седи, ко је против нека изволи устати. (Већина седи.) Изјављујем, да је примљено.

Сад ћемо дефинитивно приступити гласању по овој уредби. Молим г. секретара, да изволи прозвати господу посланике ради гласања.

Секретар др. **Љуба Поповић** прозива посланике да гласају.

Председник Миша Трифуновић: Господе, гласало је свега 15 посланика, 14 посланика гласало је »за« а један »против«. Према томе уредба је примљена. Изволите чути уредбу бр. 11. списка.

Извештај др. **Славко Шећеров** (чита): »Уредба о свиларској служби и унапређењу свиларства од 30. јула 1920. год. «Службене Новине» бр. 174. од 11. августа 1920. г. вратила се је одсеку да размисли, да ли би се могла већ сада провести потпуна унификација свиларског режима и у држави или у смеру потпуне слободе трговине или системом концесија, односно монопола. Одсек после саслушања реферата Министарства Пољопривреде мишљења је, да тренутно није могуће да се проведе унификација, пошто је народ навикао на институције, које постоје, па би се пренагњеном

изменом система могло доћи до неприлика и до падања продукције. Одсек је решио предлагати Законодавном Одбору, да се уредба оснажи, па да се приме резолуција, која гласи: министар Пољопривреде се позива, да одмах сазове анкету стручњака и интересаната из свих крајева, где се гаји свиларство и да поднесе на темељу успеха анкете Законодавном Одбору нацрт закона о свиларској служби као изједначање законодавства и управе«.

Јован Ђоновић: Ја бих хтео једно обавештење од г. референта Министарства Пољопривреде. По овој уредби стављено је у дужност органима Пољопривреде, да воде рачуна о свиларству. Међутим, колико је мени познато, има једна свиларска индустрија на југу Србије, која је под контролом Министарства Трговине. Ја молим г. референта, да ми објасни какви су односи између Министарства Трговине и Министарства Пољопривреде?

Референт Министарства **Александар Јовановић:** У Беојели постоји, односно пренета је тамо такозвана мохачка фабрика свиле и хтела се тамо и инсталирати, али се у томе није успело. Та фабрика постоји под Министарство Трговине, а не под Министарство Пољопривреде. Министарство Пољопривреде стара се само о свиларству са пољопривредног гледишта, т. ј. што се тиче прераде мехурака, а даља прерада ствар је Министарства Трговине и Индустрије.

Јован Ђоновић: То значи да имамо органе који се баве свиларском политиком и у Министарству Трговине и у Министарству Пољопривреде. Па, господе, малочас сам говорио о бирократисању наше трговине и индустрије и ево вам доказа за то. Пре рата била је у Беојелији једна свиларска индустрија и сад јој је придата и друга. Не може бити речи о томе, да је један рад само пољопривредни, а други да је индустријски, него је то једно с другим помешано, и сад имамо два механизма, два одељења у два разна Министарства да се баве сличним или чак и једним истим стварицама! Тако се то ради на парче, цепка се посао, стварају надлежности, а шта то кошта државу, то и сами знате!

Др. **Жарко Миладиновић:** Ја хоћу да кажем, поводом напомене г. Ђоновића, да би добро било размислити, да се брига о гајењу свилених буба преда само једноме Министарству и пошто је то више пољопривредна ствар, да се уступи Министарству Пољопривреде. Ја мислим, да због тога и треба да донесемо одлуку у томе смислу.

Милорад Вујичић: Ја сам, господе, саслушао реферат г. извештаја и с њим сам задовољан, зато ћу и гласати, да ова уредба остане оваква каква је. По моме мишљењу друга је ствар производња и нега свилених буба, а друга је како се свила прерађује. Оно прво је ствар Министарства Пољопривреде, а ова друга Министарства Трговине и Индустрије. Чим се тај производ претвори у артикал трговачки, долази у ресор Министарства Трговине и оно има да води бригу о њему као што ради са осталим нашим производима. Министарство Пољопривреде је ту да се брине за што већу производњу кокона, а Министарство Трговине се стара како ће то да се преради у трговачки артикал.

Председник Миша Трифуновић: Господе, да приступимо гласању. Ко је за овакав предлог, какав је изашао из Одсека и како га је прочитао г.

известилац са изменама, нека седи, а ко је против нека устане. (Већина седи.) Изјављујем, да је примљено како је прочитао г. известилац.

Сад ћемо приступити коначном гласању. Молим г. секретара, да изволи извршити прозивку.

Секретар др. **Љуба Поповић** прозива чланове Законодавног Одбора.

(После прозивке.)

Председник **Миша Трифуновић**: Господо, 12 је гласало за, а три против. Објављујем, да је уредба бр. 12. списка примљена дефинитивно. Молим, да чујете уредбу бр. 20. списка.

Известилац др. **Славко Шећеров** чита уредбу бр. 20. списка која гласи: »Правилник о специјалним пољопривредним школама од 8. јуна 1921. г. Сл. Нов. бр. 134./21. за право је закон о специјалним пољопривредним законима, којим се регулише њихов задатак, главне линије њихове организације и начин оснивања. Одсек је решио, да се правилник, као закон прошири на целу Краљевину у формулацији како излази из прилога под Б. Према овом закону специјалне пољопривредне школе осим државе могу оснивати и самоуправна тела, нарочито области и корпорације, па и приватна лица, ако оснивање дозволи Министарство Пољопривреде, које њима прописује услове, пре свега оне предвиђене у закону. Овај закон један је део нашег законодавства о пољопривредној настави. Било би само желети, да Министарство Пољопривреде што пре изради један јединствен закон о целокупној пољопривредној настави народа, којим би се регулисало осим питања високог пољопривредног школства питање средњих, нижњих и специјалних пољопривредних школа, па осим тога и курсеве и у опште и других начина наставе.

Одсеку је част замолити, да Законодавни Одбор прими тај извештај на знање и реши у смислу његових предлога.

Председник **Миша Трифуновић**: Молим, прима ли се уредба 20. списка како је прочитао г. известилац? (Прима.) Сада ћемо дефинитивно гласати. Молим г. секретара, да изволи извршити прозивку.

Секретар др. **Љуба Поповић** прозива посланике.

(После прозивке.)

Председник **Миша Трифуновић**: Гласало је 13 за, а два против, према томе уредба је дефинитивно примљена.

Пошто су уредбе дефинитивно примљене, а по Пословнику морамо имати два оверача, који ће потписати уредбе кад буду потпуно израђене, молим, да се изаберу два оверача. (Гласови: Предложите Ви!) Ја предлажем г. Дрофеника и г. известноца. (Прима се.)

Сад молим да чујете извештај III. секције о уредбама Министарства за Социјалну Политику и уредбама Министарства Народног Здравља. Молим, да чујете г. известноца.

Известилац **Фехим Курбеговић**: Господо, ми имамо о оној уредби о епидемијским лекарима, коју смо већ примили, да гласамо сада дефинитивно. Само има један додаток по предлогу др. Чубровића код члана 6. те уредбе о епидемијским лекарима, који је члан враћен секцији и секција је решила, да се у члану 6. уметне један нов став, који би гласио овако: »Исте принадлежности при-

падају лекарима и њиховим породицама, који су за време ратова 1912. год. до 1918. год. били у епидемијској служби и постали у њезиним вршењу неспособни за привреду или умрли».

Овим се додатком код чл. 6. ови лекари изједначају са другим епидемијским лекарима. То је дакле уредба о епидемијским лекарима, о којој смо дебатовали толико времена.

Председник **Миша Трифуновић**: Молим Вас, господо, прима ли се овај додаток код чл. 6. уредбе о епидемијским лекарима? (Прима.) Сад ћемо приступити гласању о коначном примању ове уредбе. Изволите чути прозивку.

Секретар др. **Љуба Поповић** прозива чланове Законодавног Одбора.

(После гласања.)

Председник **Миша Трифуновић**: Гласало је свега 15, 14 је гласало за, а један против. Објављујем, да је дефинитивно примљена ова уредба о епидемијским лекарима. Изволите чути даље.

Известилац **Фехим Курбеговић**: Задњи пут прочитане су уредбе Министарства Народног Здравља, које су од нас примљене. Ја мислим, ако би Законодавни Одбор тако закључио, да бисмо могли о свима тим уредбама Министарства Народног Здравља кумулативно гласати.

Председник **Миша Трифуновић**: Господо, као што сте чули, дошле су уредбе редиговане од стране Министарства Народног Здравља на коначно гласање. Ја молим Законодавни Одбор, ради бржег свршавања послова да не остављамо те уредбе за идућу седницу. Молим г. известноца, да именује уредбу по уредбу које су кодификоване.

Известилац **Фехим Курбеговић**: Имамо прво кодификоване уредбе бр. списка 2. и 3. закон о наградама за лекарске послове.

Председник **Миша Трифуновић**: Сад ћемо приступити коначном гласању о овим двема кодификованим уредбама.

Секретар др. **Љуба Поповић** прозива чланове Законодавног Одбора да гласају.

(После гласања.)

Председник **Миша Трифуновић**: Гласало је свега 15 и сви су гласали за. Констатујем, да је Законодавни Одбор примио дефинитивно кодификоване уредбе бр. списка 2. и 3. о наградама за лекарске послове. Изволите чути даље.

Известилац **Фехим Курбеговић**: Кодификоване су уредбе бр. списка 4., 15. и 16. закон о снабдевању крајева оскудних у лекарима.

Секретар др. **Љуба Поповић** прозива чланове Законодавног Одбора да гласају.

(После гласања.)

Председник **Миша Трифуновић**: Гласало је 14 за и 1 против. Констатујем, да је закон о снабдевању крајева оскудних у лекарима примљен дефинитивно. Изволите чути даље.

Известилац **Фехим Курбеговић**: На реду је уредба број списка 6., закон о сталној епидемијској комисији.

Председник **Миша Трифуновић**: Приступамо гласању о дефинитивном примању закона о сталној епидемијској комисији.

Секретар др. **Љуба Поповић** прозива чланове Законодавног Одбора.

Председник **Миша Трифуновић**: Господо, свих 15 гласали су »за«. Констатујем, да је закон о сталној епидемијској комисији примљен.

Известилац **Фехим Курбеговић**: Сад долазе, господо, још уредбе под бр. списка 8., 9., 10. и 11. кодифициране у закону о оснивању посебних санитарских установа за испитивање и сузбијање заразних болести и давању бесплатне лекарске помоћи.

Председник **Миша Трифуновић**: Господо, приступамо гласању.

Секретар др. **Љуба Поповић** прозива чланове Законодавног Одбора да гласају и они су гласали овако:

Милосав Рајчевић »за«, др. Анте Дулибић »за«, др. Јанко Шимрак »за«, др. Светислав Поповић »за«, Фехим Курбеговић »за«, Јован Маговчевић »за«, Милорад Вујичић »за«, др. Жарко Миладиновић »за«, Јован Ђоновић »за«, др. Љуба Поповић »за«, др. Славко Шећеров »за«, Иво Ловрићевић »за«, Дервин Омеровић »за«, Миша Трифуновић »за«, Јосип Дрофеник »за«.

Председник **Миша Трифуновић**: Господо, констатујем, да је свих 15 чланова гласало »за«, и према томе је Закон о оснивању посебних санитарских установа за испитивање и сузбијање заразних болести и давање бесплатне лекарске помоћи коначно примљен.

Известилац **Фехим Курбеговић**: Сад долази уредба под бр. списка 12., која је пренета у Закон о лекарима специјалистима.

Председник **Миша Трифуновић**: Господо, приступамо гласању.

Секретар др. **Љуба Поповић** прозива чланове Законодавног Одбора да гласају и они су гласали овако:

Милосав Рајчевић »за«, др. Анте Дулибић »за«, др. Јанко Шимрак »за«, др. Светислав Поповић »за«, Фехим Курбеговић »за«, Јован Маговчевић »за«, Милорад Вујичић »за«, др. Жарко Миладиновић »за«, Јован Ђоновић »за«, др. Љуба Поповић »за«, др. Славко Шећеров »за«, Иво Ловрићевић »за«, Дервин Омеровић »за«, Миша Трифуновић »за«, Јосип Дрофеник »за«.

Председник **Миша Трифуновић**: Господо, констатујем, да су сви 15 чланова гласали »за«, и да је према томе Закон о лекарима специјалистима коначно примљен.

Известилац **Фехим Курбеговић**: Господо, сад долази уредба под бр. списка 13. Закон о устројству санитарског Савета Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца.

Председник **Миша Трифуновић**: Господо, приступамо гласању.

Секретар др. **Љуба Поповић** прозива чланове Законодавног Одбора да гласају и они су гласали овако:

Милосав Рајчевић »за«, др. Анте Дулибић »за«, др. Јанко Шимрак »за«, др. Светислав Поповић »за«, Фехим Курбеговић »за«, Јован Маговчевић »за«, Милорад Вујичић »за«, др. Жарко Миладиновић »за«, Јован Ђоновић »за«, др. Љуба Поповић »за«, др. Славко Шећеров »за«, Иво Ловрићевић »за«, Дервин Омеровић »за«, Миша Трифуновић »за«, Јосип Дрофеник »за«.

Председник **Миша Трифуновић**: Господо, констатујем, да су свих 15 чланова Законодавног

Одбора гласали »за« и да је према томе Закон о устројству Санитарског Савета Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца коначно усвојен.

Известилац **Фехим Курбеговић**: Сад долази уредба под бр. списка 14. Закон о сталној болничкој комисији.

Председник **Миша Трифуновић**: Господо, приступамо гласању.

Секретар др. **Љуба Поповић** прозива чланове Законодавног Одбора да гласају и они су гласали овако:

Милосав Рајчевић »за«, др. Анте Дулибић »за«, др. Јанко Шимрак »за«, др. Светислав Поповић »за«, Фехим Курбеговић »за«, Јован Маговчевић »за«, Милорад Вујичић »за«, др. Жарко Миладиновић »за«, Јован Ђоновић »за«, др. Љуба Поповић »за«, др. Славко Шећеров »за«, Иво Ловрићевић »за«, Дервин Омеровић »за«, Миша Трифуновић »за«, Јосип Дрофеник »за«.

Председник **Миша Трифуновић**: Господо, констатујем, да су свих 15 чланова гласали »за« и према томе је Закон о сталној болничкој комисији коначно усвојен.

Известилац **Фехим Курбеговић**: Господо, сад долази уредба под бр. списка 15. Закон о снабдевању анатомских института лешевима.

Председник **Миша Трифуновић**: Господо, приступамо гласању.

Секретар др. **Љуба Поповић** прозива чланове Законодавног Одбора да гласају и они су гласали овако:

Милосав Рајчевић »за«, др. Анте Дулибић »за«, др. Јанко Шимрак »за«, др. Светислав Поповић »за«, Фехим Курбеговић »за«, Јован Маговчевић »за«, Милорад Вујичић »за«, др. Жарко Миладиновић »за«, Јован Ђоновић »за«, др. Љуба Поповић »за«, др. Славко Шећеров »за«, Иво Ловрићевић »за«, Дервин Омеровић »за«, Миша Трифуновић »за«, Јосип Дрофеник »за«.

Председник **Миша Трифуновић**: Господо, констатујем, да су свих 15 чланова гласали »за« и према томе је Закон о снабдевању анатомских института лешевима коначно усвојен.

Известилац **Фехим Курбеговић**: Господо, сад долази уредба под бр. списка 17. Закон о устројству обласних санитарских управа.

Председник **Миша Трифуновић**: Господо, приступамо гласању.

Секретар др. **Љуба Поповић** прозива чланове Законодавног Одбора да гласају и они су гласали овако:

Милосав Рајчевић »за«, др. Анте Дулибић »за«, др. Јанко Шимрак »за«, др. Светислав Поповић »за«, Фехим Курбеговић »за«, Јован Маговчевић »за«, Милорад Вујичић »за«, др. Жарко Миладиновић »за«, Јован Ђоновић »за«, др. Љуба Поповић »за«, др. Славко Шећеров »за«, Иво Ловрићевић »за«, Дервин Омеровић »за«, Миша Трифуновић »за«, Јосип Дрофеник »за«.

Председник **Миша Трифуновић**: Господо, констатујем, да су свих 15 чланова гласали »за« и према томе је Закон о устројству обласних санитарских управа коначно усвојен.

Известилац **Фехим Курбеговић**: Господо, сад долази уредба под бр. списка 18. Закон о окружним (жупанијским) и средњим санитарским управама.

Председник Миша Трифуновић: Господо, да приступамо гласању. За реч се јавио г. Јован Ђоновић.

Има реч господин Јован Ђоновић.

Јован Ђоновић: Господо, у колико се сећам, раније, кад смо дискутовали о овој ствари, решили смо да се учини једна измена. Ми смо били противу тога, да се стварају и обласне и окружне и среске управе. Јер би тих управа било више него што треба. Стога смо тражили, да се учини измена, евентуално кад се донесе Закон о Административној Подели и окрузи укину, да се тада укину и окружне санитарске управе. Ја тражим обавештење по овоме да видимо шта је било и дали је то предвиђено овим законом?

Референт Министарства Народног Здравља др. **Андрија Штампар:** Та измена, господо, унесена је у прелазна наређења, по којима окружне санитарске управе престају функционисати, чим се донесе Закон о Административној подели земље.

Председник Миша Трифуновић: Нека господин извештач то прочита.

Извештач Фехим Курбеговић (чита): »Члан 7. Делокруг и устројство окружних (жупанијских) Санитарских Управа одређиће се саобразно одредбама закона о административној подели земље«.

Председник Миша Трифуновић: Приступимо поименичном гласању.

Секретар др. **Љуба Поповић** прозива господо чланове Законодавног Одбора да гласају, и они су гласали овако: М. Рајчевић за, др. А. Дулибић за, др. Ј. Шимрак за, др. Св. Поповић за, М. Вујичић за, Ј. Маговчевић за, Ј. Ђоновић за, Ф. Курбеговић за, др. Љ. Поповић за, др. С. Шећеров за, др. Ж. Миладиновић за, И. Ловричевић за, Дервин Омеровић за, Јосип Дрофеник за, М. Трифуновић за.

Председник Миша Трифуновић: Гласало је свега 15 чланова Законодавног Одбора и сви су гласали за. Према томе констатујем, да је закон о окружним среским санитарским управама коначно примљен. Изволите чути даље.

Извештач Фехим Курбеговић: На реду је уредба списка број 19, сада закон о отварању нових одељења у државним болницама.

Председник Миша Трифуновић: Приступимо господо, поименичном гласању.

Секретар др. **Љуба Поповић** прозива господо чланове Законодавног Одбора да гласају и они су гласовали овако: М. Рајчевић за, др. А. Дулибић за, др. Ј. Шимрак за, др. Св. Поповић за, М. Вујичић за, Ј. Маговчевић за, Ј. Ђоновић за, Ф. Курбеговић за, др. Љ. Поповић за, др. С. Шећеров за, др. Ж. Миладиновић за, И. Ловричевић за, Д. Омеровић за, Ј. Дрофеник за, М. Трифуновић за.

Председник Миша Трифуновић: Гласало је свега 15 чланова Законодавног Одбора и сви су гласали за. Према томе објављујем, да је закон о отварању нових одељења у државним болницама дефинитивно примљен.

Извештач Фехим Курбеговић: На реду је уредба списка бр. 20, сада закон о бесплатној лекарској помоћи у болницама.

Председник Миша Трифуновић: Приступимо господо, поименичном гласању.

Секретар др. **Љуба Поповић** прозива господо чланове Законодавног Одбора да гласају и они су

гласали овако: М. Рајчевић за, др. А. Дулибић за, др. Ј. Шимрак за, др. Св. Поповић за, М. Вујичић за, Ј. Маговчевић за, Ј. Ђоновић за, Ф. Курбеговић за, др. Љ. Поповић за, др. С. Шећеров за, др. Ж. Миладиновић за, И. Ловричевић за, Д. Омеровић за, Ј. Дрофеник за, М. Трифуновић за.

Председник Миша Трифуновић: Гласало је свега 15 чланова Законодавног Одбора и сви су гласали за. Према томе објављујем, да је закон о бесплатној лекарској помоћи у болницама дефинитивно изгласан и примљен.

Извештач Фехим Курбеговић: На реду је уредба под бр. списка 21, сада закон о оснивању и уређењу Главног Апотекарског и Санитарског слагалишта.

Председник Миша Трифуновић: Приступимо поименичном гласању.

Секретар др. **Љуба Поповић** прозива господо чланове Законодавног Одбора да гласају, и они су гласали овако: М. Рајчевић за, др. А. Дулибић за, др. Ј. Шимрак за, др. Св. Поповић за, М. Вујичић за, Ј. Маговчевић за, Ј. Ђоновић за, Ф. Курбеговић за, др. Љ. Поповић за, др. С. Шећеров за, др. Ж. Миладиновић за, И. Ловричевић за, Д. Омеровић за, Ј. Дрофеник за, М. Трифуновић за.

Председник Миша Трифуновић: Гласало је 15 чланова Законодавног Одбора и сви су гласали за. Према томе објављујем, да је Закон о оснивању и уређењу Главног Апотекарског и Санитарског слагалишта коначно примљен.

Извештач Фехим Курбеговић: На реду је уредба бр. 22 списка, сада Закон о изменама чл. 3. Закона од 18. децембра 1906. о уређењу Апотекарства, који важи у Словенији и Далмацији.

Председник Миша Трифуновић: Приступимо, господо, поименичном гласању.

Секретар др. **Љуба Поповић** прозива господо чланове Законодавног Одбора да гласају, и они су гласали овако: М. Рајчевић за, др. А. Дулибић за, др. Ј. Шимрак за, др. Св. Поповић за, М. Вујичић за, Ј. Маговчевић за, Ј. Ђоновић за, Ф. Курбеговић за, др. Љ. Поповић за, др. С. Шећеров за, др. Ж. Миладиновић за, И. Ловричевић за, Д. Омеровић за, Ј. Дрофеник за, М. Трифуновић за.

Председник Миша Трифуновић: Гласало је 15 чланова Законодавног Одбора и сви су гласали за. Констатујем, да је дефинитивно примљен Закон о изменама чл. 3. закона од 18. децембра 1906. о уређењу Апотекарства, који важи у Словенији и Далмацији.

Извештач Фехим Курбеговић: На реду је уредба број 23 списка, сада Закон о изменама реда за лекарице у Босни и Херцеговини од 17. октобра 1907. год.

Председник Миша Трифуновић: Приступимо, господо, поименичном гласању.

Секретар др. **Љуба Поповић** прозива господо чланове Законодавног Одбора да гласају, и они су гласали овако: М. Рајчевић за, др. А. Дулибић за, др. Ј. Шимрак за, др. Св. Поповић за, М. Вујичић за, Ј. Маговчевић за, Ј. Ђоновић за, Ф. Курбеговић за, др. Љ. Поповић за, др. С. Шећеров за, др. Ж. Миладиновић за, И. Ловричевић за, Д. Омеровић за, Ј. Дрофеник за, М. Трифуновић за.

Председник Миша Трифуновић: Господо, гласало је свега 15 чланова Законодавног Одбора и сви су гласали за. Објављујем, да је закон о из-

менама реда за лекаринице у Босни и Херцеговини од 17. октобра 1907. год. коначно изгласан.

Известилац **Фехим Курбеговић**: На реду је уредба списка бр. 24, сада Закон о олакшицама за апотекарске помоћнике и приправнике, који су суделовали у последњем рату.

Председник **Миша Трифуновић**: Приступамо, господо, поименичном гласању.

Секретар др. **Љуба Поповић** прозива господу чланове Законодавног Одбора да гласају, и они су гласали овако: М. Рајчевић за, др. А. Дулибић за, др. Ј. Шимрак за, др. Св. Поповић за, М. Вујичић за, Ј. Маговчевић за, Ј. Ђоновић за, Ф. Курбеговић за, др. Љ. Поповић за, др. С. Шећеров за, др. Ж. Миладиновић за, И. Ловричевић за, Д. Омеровић за, Ј. Дрофеник за, М. Трифуновић за.

Председник **Миша Трифуновић**: Господо, гласало је свега 15 чланова Законодавног Одбора и сви су гласали за. Објављујем, да је закон о олакшицама за апотекарске помоћнике и приправнике, који су суделовали у последњем рату коначно изгласан.

Известилац **Фехим Курбеговић**: На реду је уредба списка 25, а сада закон о изеначитви погојев за придобитев лекаришкега обрта.

Председник **Миша Трифуновић**: Приступамо, господо, поименичном гласању.

Секретар др. **Љуба Поповић** прозива господу чланове Законодавног Одбора да гласају, и они су гласали овако: М. Рајчевић за, др. А. Дулибић за, др. Ј. Шимрак за, др. Св. Поповић за, М. Вујичић за, Ј. Маговчевић за, Ј. Ђоновић за, Ф. Курбеговић за, др. Љ. Поповић за, др. С. Шећеров за, др. Ж. Миладиновић за, И. Ловричевић за, Д. Омеровић за, Ј. Дрофеник за, М. Трифуновић за.

Председник **Миша Трифуновић**: Господо, гласало је свега 15 чланова Законодавног Одбора и сви су гласали за. Објављујем, да је закон о изеначитви погојев за придобитев лекаришкега обрта коначно изгласан.

Известилац **Фехим Курбеговић**: На реду је уредба списка број 26, а сада закон о обавезном и присилном цењљењу проти богињама у Словенији и Далмацији.

Председник **Миша Трифуновић**: Приступамо поименичном гласању.

Секретар др. **Љуба Поповић** прозива господу чланове Законодавног Одбора да гласају, и они су гласали овако: М. Рајчевић за, др. А. Дулибић за, др. Ј. Шимрак за, др. Св. Поповић за, М. Вујичић за, Ј. Маговчевић за, Ј. Ђоновић за, Ф. Курбеговић за, др. Љ. Поповић за, др. С. Шећеров за, др. Ж. Миладиновић за, И. Ловричевић за, Д. Омеровић за, Ј. Дрофеник за, М. Трифуновић за.

Председник **Миша Трифуновић**: Господо, гласало је свега 15 чланова Законодавног Одбора и сви су гласали за. Објављујем, да је закон о обавезном и присилном цењљењу проти богињама у Словенији и Далмацији коначно изгласан.

Известилац **Фехим Курбеговић**: Долази уредба списка 3, а сада закон о праву за извршивање бабичке праксе.

Председник **Миша Трифуновић**: Приступамо поименичном гласању.

Секретар др. **Љуба Поповић** прозива господу чланове Законодавног Одбора да гласају, и они су гласали овако: М. Рајчевић за, др. А. Дулибић за,

др. Ј. Шимрак за, др. Св. Поповић за, М. Вујичић за, Ј. Маговчевић за, Ј. Ђоновић за, Ф. Курбеговић за, др. Љ. Поповић за, др. С. Шећеров за, др. Ж. Миладиновић за, И. Ловричевић за, Д. Омеровић за, Ј. Дрофеник за, М. Трифуновић за.

Председник **Миша Трифуновић**: Господо, гласало је свега 15 чланова Законодавног Одбора и сви су гласали за. Објављујем, да је закон о праву за извршивање бабичке праксе коначно изгласан; — требају само још два члана оверача према пословнику за све ове уредбе. Предлажем за чланове овераче господина дра. Светислава Поповића и господина Фехима Курбеговића (Прима се.) Данашњу седницу закључујем. Пред Законодавним Одбором не стоји ништа више, што би могао ставити на дневни ред, па ћу према томе идућу седницу заказати писмено. За дневни ред идуће седнице имамо избор одбора за ревизију оних концесија Министарства Пољопривреде и Министарства Шума и Руда. Реч има господин Ђоновић.

Јован Ђоновић: Да ли ће се тај одбор бирати, како то Устав наређује, па да буде један Одбор, који ће ревидирати све концесије уопште, или ће овај одбор да прегледа само концесије ових двају министарстава?

Председник **Миша Трифуновић**: Ми смо тражили преко Министра за Конституанту, да нам сва Министарства пошаљу одмах концесије, које су издала и то да нам пошаљу преко Председника Народне Скупштине. До сада су нам само два Министарства послала те концесије, и то Министарство Пољопривреде и Министарство Шума и Руда. То је до сада дошло. Ја међутим одмах приступам послу и бирам Одбор у смислу устава за ревизију тих концесија. Кад дођу концесије и из других Министарстава, ми ћемо опет имати да бирамо Одбор. Сад то стоји до Законодавног Одбора, хоће ли да те концесије ревидира један исти Одбор, или да један Одбор ревидира концесије једног или два Министарства, или да тај Одбор ревидира све концесије. Ми се можемо мало и размислити и ја стављам то питање за дневни ред идуће седнице.

Има реч господин Ђоновић.

Јован Ђоновић: Потребно би било, да се још и ово пречисти: Да ли је Влада дужна да нам поднесе све издате концесије, или само оне, које је издала у времену од ослобођења до данас. О овом питању у Уставу је казано тачно, па ипак има разних тумачења. Ја држим, да је смисао оне одредбе Уставне био, да се све концесије морају поднети Народној Скупштини, управо Законодавном Одбору, да их све испита и ревидира. Ја бих молио, кад је већ то тако, да пре него бисмо изабрали Одбор, упутимо влади акт, којим ћемо тражити да се аплицирају уставне одредбе о овом питању и да се све концесије пошаљу Законодавном Одбору, а да Законодавни Одбор изабере један ужи Одбор, који ће имати да ревидира све концесије. То би, господо, било најбоље, а не да се ради овако на парче. У овоме смислу, према гледишту, које сам изнео о овом питању, треба и остали чланови Законодавног Одбора обзирно ствар да схвате и донесу.

Председник **Миша Трифуновић**: Да одговорим господину Ђоновићу. Оно што господин Ђоновић овде оправдано предлаже, то смо ми већ учинили по својој дужности. Председништво За-

конодавног Одбора упутило је преко Министарства за Конституанту акт свима Министарствима, да се Законодавном Одбору пошаљу све уредбе на ревидирање и примену члана 139. Устава. Дакле ми смо то већ тражили од свих Министарстава и на основу тога нашег тражења ова два Министарства су нам и послала концесије, које су издала.

Хоћемо ли сада да сачекамо, док нам и остала Министарства не пошаљу своје концесије, па да приступимо послу, или да то учинимо сад одмах.

Има реч господин Ђоновић.

Јован Ђоновић: Господо, смисао онога, што сам мало пре казао, није био тај, да са радом чекамо све дотле, док нам и остала Министарства не пошаљу своје концесије. Смисао мојих речи био је да се ургира, да нам Министарства што пре, у смислу наређења уставног пошаљу све концесије, и да их не ревидирају један два или више узких одбора за поједине концесије посебно, него да све концесије ревидира и на њима примени Уставне Одредбе само један Одбор.

Председник Миша Трифуновић: Ја могу још једанпут поновити. Господин Ђоновић тражи хитно. Председништво Законодавног Одбора то је већ учинило. Ми смо добили концесије само од два Министарства, а да би са тим ишло брже ми ћемо наше тражење и поновити. Ја држим, да бисмо могли идући пут већ приступити избору тога Одбора, јер га најпосле и морамо бирати, па ће он да чека док не дођу све концесије.

Фехим Курбеговић: Ми имамо много законских основа, имамо законску основу о централној управи, законску основу о доношењу административних судова и још друге, које ће сада доћи. Ми нисмо у стању да све то савладамо. Ми видимо, да сав тај посао спада на терет 12—13 особа, док друге наше колеге ходају по провинцијама и агитију. Сада, када будемо изабрали ове одборе, они ће бити у стању да раде као и други што нису радили. У те одборе долазе особе, које су преоптерећене послом те не могу ништа темељито да сврше. Треба сачекати да поједина министарства пошаљу концесије, па ћемо онда моћи приступити послу разрешених руку и моћи га обавити.

Председник Миша Трифуновић: Има реч др Светислав Поповић.

Др. Светислав Поповић: Ја не могу да се сложим са госп. Ђоновићем, да један одбор испитује концесије. Концесија у својој суштини значи одступање од опште правне норме, она је изузимање код конкретног случаја од прописа, који су меродавни за све грађане и сваки случај конкретан има се засебно да расправља. Ствар је Законодавног Одбора, хоће ли упутити Одсеку, који је изабран

да испита ове концесије, хоће ли томе Одсеку поверити да испита и друге концесије или ће бирати друге одсеке. (**Фехим Курбеговић:** Који неће да раде као што ни до сада нису радили.)

Не могу се сложити са господином Курбеговићем, да чекамо да се испитају ове концесије, које су сада поднешене. Концесије се не издају да се неко фаворизира, него чине одступање од општег правног прописа, да се унапред не концесионар лично него господарство народно наше. (**Фехим Курбеговић:** Све лепо изгледа кад се говори, а кад се приступи послу онда сасвим другаче.) Да концесија задовољи потребу, мора имати примитивну правну извесност. Онога момента кад су стављене концесије у питање, кад је решено, да се имају поједине концесије испитати на начин предвиђен по чл. 133. Устава, онда је свака концесија изгубила своју важност делимично не само за концесионара него и за сврху, за коју је намењена. При испитивању тих концесија наша је дужност створити извесност или опозвати концесију, или је оснажити дефинитивно, да би могла постићи ону сврху, којој су намењене. Зато кад имамо неке ствари, које можемо да испитамо, онда је наша дужност да учинимо крај што пре неизвесности, коју је створила уредба чл. 133. Устава. Ја мислим, да можемо овај посао поверити неколицини чланова Законодавног Одбора, нашим друговима, који нису оптерећени послом, (**Фехим Курбеговић:** Који неће да раде као што ни до сада нису радили.) Или онима, који нису у пододбору, који има да испита закон о централној управи. (**Фехим Курбеговић:** Пете су особе у том пододбору, које су и овде, исте су особе и исти одбори као на позорници.) Јер, ако будемо чекали после закона о централној управи и закона о управним судовима, доћиће маса појединих законских пројеката, који ће увек задржавати овај посао. Овај посао, и ако је ситан, индивидуалан, ипак није мање важан за нашу народну привреду и зато мислим, да се не дамо у томе послу ометати, него да гледамо што пре да свршимо ту ствар.

Председник Миша Трифуновић: Господо, ово није тако прешна ствар, можемо је скинути с дневног реда, па ћемо се о томе договорити.

Ја вас сада молим за једно овлашћење. Како нема ништа у овоме моменту за сада да се стави на дневни ред, молим одбор за овлашћење, да закажем седницу, кад буде што било и да сам одредим дневни ред, с тим да добијете за 24 сата раније оно што буде на дневном реду, да не би нарочиту седницу заказивао за утврђивање дневног реда. Пристајемо ли, господо, на то? (Пристајемо.) Данашњу седницу закључујем.

(Седница је закључена у 12 и 30 часова.)